

กฎกระทรวง

การปฏิบัติต่อผู้ต้องขังซึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศ

พ.ศ. ๒๕๖๓

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ผู้ต้องขังซึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศ ได้แก่

(๑) ผู้ต้องขังซึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศจากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าพนักงานเรือนจำ

(๒) ผู้ต้องขังหญิงซึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศก่อนกรมราชทัณฑ์รับตัวไว้ ไม่ว่าจะมีการตั้งครุฑ

หรือไม่ก็ตาม

ข้อ ๒ ในกรณีที่ผู้ต้องขังถูกล่วงละเมิดทางเพศจากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าพนักงานเรือนจำตามข้อ ๑ (๑) ให้ร้องเรียนต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งของเจ้าพนักงานเรือนจำคนนั้น

การล่วงละเมิดทางเพศตามวรรคหนึ่ง ให้หมายความเฉพาะกรณีที่เจ้าพนักงานเรือนจำกระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้ต้องขังโดยตรงในการกระทำความผิดเกี่ยวกับเพศ ตามมาตรา ๒๗๖ มาตรา ๒๗๗ มาตรา ๒๗๘ มาตรา ๒๗๙ มาตรา ๒๘๒ มาตรา ๒๘๓ มาตรา ๒๘๓ ทวิ และมาตรา ๒๘๔ แห่งประมวลกฎหมายอาญา

ข้อ ๓ ผู้ต้องขังตามข้อ ๑ (๑) จะร้องเรียนด้วยวาจาหรือโดยทำเป็นหนังสือก็ได้ ถ้ากระทำได้ด้วยวาจา ให้ผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้ได้รับมอบหมายซึ่งมิใช่ผู้ถูกกล่าวหาเป็นผู้บันทึกคำร้อง

ในคำร้องให้ระบุตัวเจ้าพนักงานเรือนจำผู้กระทำละเมิด พฤติการณ์แห่งการล่วงละเมิด และความเสียหายที่ได้รับเท่าที่จะสามารถระบุได้

การดำเนินการตามข้อนี้ให้รักษาเป็นความลับ

ข้อ ๔ เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งของเจ้าพนักงานเรือนจำ ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้ต้องขังทราบข้อร้องเรียน หรือได้รับคำร้องตามข้อ ๓ แล้ว ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งผ่านการอบรมด้านการพยาบาล ทำการตรวจร่างกายผู้ต้องขังคนนั้น เพื่อหาร่องรอยการกระทำผิดและเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน โดยเร็วเท่าที่จะกระทำได้ และรายงานไปยังผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งของเจ้าพนักงานเรือนจำนั้น ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการได้ ให้ส่งตัวผู้ต้องขังออกไปรับการตรวจที่โรงพยาบาลภายนอก ในกรณีการตรวจร่างกายผู้ต้องขังหญิง ถ้าไม่ใช่แพทย์หรือพยาบาล ให้เจ้าพนักงานเรือนจำหญิงซึ่งผ่านการอบรมด้านการพยาบาลทำการตรวจร่างกาย ทั้งนี้ ผู้ต้องขังหญิง จะขอให้นำบุคคลใดในเรือนจำมาอยู่ร่วมในการตรวจด้วยก็ได้

(๒) จัดให้ผู้ต้องขังได้พบนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์โดยทันที ในกรณีที่มีเหตุขัดข้อง ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้ ให้เจ้าพนักงานเรือนจำให้คำปรึกษาในเบื้องต้นก่อน

ข้อ ๕ เมื่อผู้บัญชาการเรือนจำหรือผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปชั้นหนึ่งของเจ้าพนักงานเรือนจำ ซึ่งถูกกล่าวหาว่ากระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้ต้องขังได้รับรายงานเกี่ยวกับการล่วงละเมิดทางเพศ ต่อผู้ต้องขังตามข้อ ๔ (๑) แล้วให้ตรวจสอบข้อเท็จจริง และให้ผู้บัญชาการเรือนจำรายงานอธิบดี เพื่อส่งเรื่องให้พนักงานอัยการพิจารณาไต่สวนชี้ขาด

ในระหว่างนี้ หากผู้บัญชาการเรือนจำเห็นว่ามีความจำเป็นที่จะต้องคุ้มครองผู้ต้องขัง ซึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศหรือพยาน ให้จัดมาตรการรักษาความปลอดภัยตามความเหมาะสม และให้เจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งถูกร้องเรียนไปทำหน้าที่อื่นเพื่อป้องกันไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องหรือยุ่งเหยิงกับพยานหลักฐาน

ข้อ ๖ ในกรณีที่มีผู้ต้องขังหญิงซึ่งตั้งครุภรณ์เนื่องจากการถูกล่วงละเมิดทางเพศจากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าพนักงานเรือนจำตามข้อ ๑ (๑) ให้ผู้บัญชาการเรือนจำจัดแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งผ่านการอบรมด้านการพยาบาลให้คำแนะนำ หรือคำปรึกษา ดูแลสุขภาพทางกายและทางจิต และติดตามอาการอย่างใกล้ชิด โดยอาจแยกคุมขังผู้ต้องขังหญิงคนนั้นไว้ที่สถานพยาบาลก็ได้

ข้อ ๗ ในกรณีที่มีผู้ต้องขังหญิงซึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศก่อนที่กรมราชทัณฑ์จะรับตัวไว้ ไม่ว่าจะมีการตั้งครุภรณ์หรือไม่ก็ตามตามข้อ ๑ (๒) ให้แจ้งด้วยวาจาหรือทำเป็นหนังสือยื่นต่อผู้บัญชาการเรือนจำเพื่อขอรับความช่วยเหลือในการดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดแพทย์ พยาบาล หรือเจ้าพนักงานเรือนจำซึ่งผ่านการอบรมด้านการพยาบาล ให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับการดูแลและการฟื้นฟูสุขภาพทางกาย

(๒) จัดนักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เข้าพบปะพูดคุย รวมทั้งให้คำแนะนำหรือคำปรึกษาเกี่ยวกับการดูแลและการฟื้นฟูสุขภาพทางจิต

(๓) จัดเจ้าพนักงานเรือนจำให้คำปรึกษาในเบื้องต้นเกี่ยวกับการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย สอบถามข้อเท็จจริง หรือขอรับความช่วยเหลือจากหน่วยงานที่มีหน้าที่เพื่อให้มีการดำเนินการทางกฎหมายต่อไป

การดำเนินการตามวรรคหนึ่ง ให้นำความในข้อ ๔ และข้อ ๖ มาใช้บังคับด้วยโดยอนุโลม

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๕ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๓

สมศักดิ์ เทพสุทิน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๔๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติว่า ผู้ต้องขังมีสิทธิร้องเรียนเกี่ยวกับการถูกล่วงละเมิดทางเพศจากการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบของเจ้าพนักงานเรือนจำได้ โดยให้ได้รับความคุ้มครองและให้คำปรึกษาในทันที รวมทั้งคำร้องดังกล่าวต้องรักษาเป็นความลับและได้รับการไต่สวนชี้ขาดโดยพนักงานอัยการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และมาตรา ๕๙ แห่งพระราชบัญญัติราชทัณฑ์ พ.ศ. ๒๕๖๐ บัญญัติว่า ผู้ต้องขังหญิงซึ่งถูกล่วงละเมิดทางเพศ โดยเฉพาะผู้ที่ตั้งครุฑจากการถูกล่วงละเมิดดังกล่าว ต้องได้รับคำแนะนำหรือคำปรึกษาทางการแพทย์ที่เหมาะสม และต้องได้รับการสนับสนุนการดูแลสุขภาพทางกายและทางจิตตามความจำเป็น รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือด้านกฎหมายด้วย ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้